

acelor curente străine care înseamnă elucubrații moderniste, față de arta organică nouă, reflex al epocii pe care o trăim, și bineînțeles animată de aspirațiile nobile ale umanității.

Noi trebuie să descoperim arta proprie nouă, s-o extragem din însuși fenomenul vieții care se naște în jurul nostru. Sigur că această afirmație a mea este foarte pretențioasă și, poate, incompletă, și ea ar cere o aprofundare mai serioasă decât îmi permite timpul și, poate, cunoștințele mele. Este numai o invitație la atenție și la gândire asupra acestei teme.

Arta trebuie să-și joace rolul ei major, să-și ducă mai departe menirea majoră de a detecta realitatea cu antenele sensibile ale artistului, de a exprima în imagine condensată esența realității, cu acea mare pondere specifică ei.

Neînțelegerea față de arta care reflectă tendințele umanității, refuzul de a înțelege, nu înseamnă numai refuzul de a ne bucura din plin de valorile spirituale, înseamnă refuzul de a ne înțelege epoca, și aceasta echivalează cu o autoamputare. Trebuie să înlăturăm influențele mic-burghize, modalitățile străine, și să știm să ferim arta noastră socialistă de reziduurile modalităților artistice născute cândva de burghezie. Trebuie să știm să le selectăm cu spirit critic și cu toată subtilitatea necesară, să le delimităm de arta care oglindește cu adevărat imaginea epocii pe care o trăim, arta care cuprinde tot ce este mai nobil în aspirațiile oamenilor epocii noastre. Arta și cultura românească au cunoscut o dezvoltare fără precedent în anii socialismului. Pentru prima oară în istoria culturii noastre, creația artistică românească a devenit cunoscută pe plan mondial; teatrul românesc, beneficiind de condițiile materiale și de organizare pe care nu le-a putut avea niciodată în trecut, a trăit importante etape de dezvoltare. Continuând tradiția strămoșoasă a înaintașilor ei, scena românească a trecut de la un teatru al intuițiilor, al trăirilor emoționale, la un teatru de idei, devenind efectiv o tribună în educația etică, estetică, cetățenească. Cele mai bune producții ale teatrului românesc contemporan sînt totodată și cele care exprimă o concepție partinică profund revoluționară, într-o adecvată formă înnoitoare.

Și cred că fiecare, făcînd palmaresul activității sale, va descoperi că, într-adevăr, cele mai bune opere ale sale sînt cele care înfruntă aceste deziderate. Aceste realizări au impus și au situat teatrul din România socialistă ca unul din cele mai bune din lume.

În afirmarea plenară a prestigiului internațional al țării noastre, grație înțelepteii politice duse de partidul și de statul nostru, teatrul românesc și-a adus și el mica lui parte de contribuție.

LIVIU CIULEI

Aș vrea să încep prin a mulțumi tovarășului Radu Beligan pentru deosebit de fundamentata sa luare de cuvînt.

Propunerile de măsuri ale tovarășului Nicolae Ceaușescu înseamnă pentru noi nu numai reamintirea îndatorimilor noastre permanente dar și o obligație în plus, de a regîndi activitatea noastră și de a căuta să înțelegem în profunzime necesitatea aplicării acestor recomandări. Cred că numai înțelegînd foarte bine, vom putea să le aplicăm cu deplină dezinvoltură, să atingem libertatea necesară actului artistic.

Ansamblul de măsuri de un înalt nivel cultural și moral reflectă responsabilitatea partidului față de prezentul și viitorul culturii românești. Este o gândire de mare consecvență partinică, marxist-leninistă, care vine să reafirme și să adîncească, cu o mare fermitate, poziția din totdeauna a conducerii noastre de partid, în raport cu misiunea de a consolida printr-un întreg proces cultural și educativ opera de făurire a societății socialiste, în care cele mai alese expresii umane își pot găsi rezonanța în conștiința fiecărui cetățean al țării, cărui i s-au creat toate condițiile demne de existență morală și socială.

Ideile cuprinse în aceste materiale sînt de natură să accentueze în noi, în oamenii de artă, să dezvolte organic spiritul umanist, responsabilitatea patriotică, să ne angreneze în efortul general de formare a conștiinței socialiste. Iată cîteva din multele teme, deosebit de importante, care sînt cuprinse în rîndurile acestor măsuri.

Cred că fiecare dintre noi vrem să facem o artă puternică, o artă umanistă, care să dezvolte conștiința nouă socialistă a fiecărui cetățean.

Se vorbește despre un om nou; am auzit aici cîteva temeri față de cuvîntul „modern“, dar un om nou merită o artă nouă, un om nou nu caută o artă veche. Cred că este un lucru de la sine înțeles și cred că trebuie să fim foarte atenți cu diferențierea

Nu aş vrea să analizez activitatea pozitivă a Teatrului „Bulandra“, poate doar să spun că a jucat un rol important în cei 25 de ani de existenţă. Am impresia că el a contribuit mult la formarea şcolii de interpretare, regie, scenografie din ţara noastră. Aceste realizări, parte integrantă a politicii partidului, nu trebuie să ne facă să ignorăm lipsurile noastre. Exigenţa publicului nostru trebuie să fie întâmpinată cu autocritică şi cu autoexigenţă.

În spiritul propunerilor de măsuri prezentate de tovarăşul Nicolae Ceauşescu, consider de datoria noastră să eliminăm tendinţele de alcătuire a unor repertorii eclectice, să excludem apariţia unor spectacole insuficient de clare sau de pregnante sub raportul mesajului de idei, să evităm prezenţa unor piese facile pe scenele noastre.

M-am lăsat de multe ori tentat să cedez din exigenţa artistică în faţa problemelor economice, a unor împrejurări conjuncturale sau de structură a colectivului, şi aceasta a deformat uneori chipul teatrului nostru. Noi obişnuim să închidem ochii asupra unor astfel de concesii şi să atenţionăm numai atunci când este o greşeală profundă, ideologică; dar şi această lipsă de exigenţă este cu siguranţă tot o greşeală ideologică. Recomandarea de a promova lucrările cele mai importante, cele mai autentice, vine, desigur, în întâmpinarea aspiraţiilor noastre intime. Trebuie să sporim preocuparea esenţială de

a promova şi valorifica cele mai bune, cele mai autentice opere ale dramaturgiei noastre originale, *condiţie a dezvoltării plenare a teatrului românesc, a diferenţierii lui specifice în contextul culturii teatrale mondiale.*

Trebuie să perfecţionăm în continuare şi arta interpretativă scenică românească, produs autentic al sensibilităţii, al resurselor de expresivitate nuanţată ale gândirii româneşti. *Să milităm pentru cunoaşterea şi aprecierea artei noastre teatrale, ca un produs al spiritualităţii româneşti actuale, de egală importanţă cu literatura şi cu celelalte arte.*

Pregătirea drumului culturii româneşti este o sarcină nobilă şi pe acest drum există o acţiune comună a activistului de partid, a educatorului şi a omului de artă. Aceşti trei factori trebuie să se situeze la un nivel foarte înalt de înţelegere reciprocă şi de autoinfluenţare în cel mai bun sens al cuvântului.

Omul de artă şi educatorul trebuie să pătrundă pînă în profunzimea gândirii de partid, iar activistul, în profunzimea gândirii artistice. Acţiunea lor comună nu poate fi concepută divergent, şi ea trebuie să ducă la perpetuarea înaltelor tradiţii ale artei româneşti, ale acestei arte caracterizate întotdeauna prin măsură, prin echilibru, în linii necontorsionate, ale acestei arte care a reflectat aspiraţiile spre *normal* ale poporului nostru.

AUREL BARANGA

Consfătuirea pe ţară a oamenilor de teatru analizează cu precădere activitatea ultimei stagiuni, în lumina ultimelor documente de partid şi, îndeosebi, în lumina sarcinilor trasate de secretarul general al partidului nostru la ultima consfătuire cu cadrele de bază ce activează în ideologie. Prin confruntarea activităţii noastre cu marile sarcini trasate de conducerea partidului s-a văzut — şi cred că nimeni nu se va înscrie împotriva unei asemenea afirmaţii — că atît în dramaturgie cît şi în arta regiei, în arta teatrală în genere, s-au ivit deficienţe, suficiente motive de insatisfacţie.

Daţi-mi voie, însă, să nu fiu de acord cu colegul meu Davidoglu cu privire la o even-

tuală insuficienţă autocritică a Direcţiei Teatrelor. Dacă vom lua toate documentele tuturor plenarelor din această sală, vom vedea că, la fiecare sfîrşit de stagiune sau la fiecare început de stagiune, s-a pledat pentru aceeaşi orientare şi s-au tras aceleaşi concluzii pe care sînt sigur că le vom auzi şi astăzi, aici. Şi atunci se poate ridica întrebarea: de ce s-au produs defecţiunile pe drept criticate şi condamnate de secretarul general al partidului?

În ultimii ani s-a produs o mare presiune negativă asupra vieţii noastre teatrale, presiune venită din unghiuri diferite şi cu forţe diferite. Nu mă încumet să încerc o perspectivă a tuturor focarelor de presiune —